

se to neb ono děje nebo stane, takže byly proneseny ve formě oznamovací, je právně bezpodstatná. Rozkazovací nebo pobízející forma není podstatným znakem pojmu »podněcování«. Forma podněcování může být naopak jakákoliv; zákon v tomto směru nerozlišuje a neobmezuje svou sankci na určité způsoby podněcování. Rozhodnými jsou obsah, smysl a účel projevu. Z toho plyne, že »podněcovati« lze i výroky ve formě oznamovací. V tom, že se rozsudek nezmiňuje o tvrzení stěžovatelově, že opakoval ve své řeči část výroku jiného řečníka (Karla P-y), nelze spatřovati vadu neúplnosti podle § 281, čís. 5 tr. ř., poněvadž tato stěžovatelem tvrzená skutečnost je pro posouzení věci nerozhodnou, ano lze »podněcovati« po rozumu § 15, čís. 3 zák. na ochranu republiky i projevováním myšlenek již jinou osobou vyjádřených.

Čís. 4195.

Soud není povinen ani oprávněn, by dal eventuální otázku, je-li podle výsledků hlavního přelíčení dotčená eventualita (kvalifikace činu), k níž by otázka hleděla, přímo vyloučena.

Pokud jde o porušení předpisu § 320 tr. ř. a o zmatek čís. 6 § 344 tr. ř., byly-li k obžalobě (a jí přízpůsobeným otázkám hlavním a dodatkovým) na zločin loupeže podle §§ 190, 192, 194 tr. zák. dány eventuální otázky na krádež a na přestupek § 411 tr. zák.

Rozlišení skutkových podstat dokonané loupeže a krádeže (uškození na těle podle § 411 tr. zák.).

(Rozh. ze dne 6. června 1931, Zm I 943/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu trestního jako soudu porotního v Praze ze dne 25. září 1930, pokud jím byl obžalovaný Josef B., byv obžalován pro zločin loupeže podle §§ 190, 192, 194 tr. zák., uznán vinným jen přestupkem krádeže podle § 460 tr. zák. a přestupkem lehkého uškození na těle podle § 411 tr. zák., zrušil výrok porotců, pokud se týče obžaloby podané na obžalovaného pro zločin loupeže, tedy v odpovědích na otázky uvedené v seznamu pod čís. 5 (druhá otázka hlavní), č. 11 (druhá otázka eventuální), čís. 12 (osmá otázka dodatková) a čís. 14 (čtvrtá otázka eventuální), a v důsledku toho i rozsudek prvé stolice, pokud spočívá na této části výroku porotců, tudíž ve výroku o vině, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přestupky krádeže podle § 460 tr. zák. a lehkého uškození na těle podle § 411 tr. zák., jakož i — vyjmajíc výrok o propadnutí zabaveného revolveru — ve výroku o trestu obžalovaného a ve výrociích s tím souvislých. Věc odkázal do příštího porotního zasedání u krajského soudu trestního v Praze k novému projednání a rozhodnutí v rozsahu zrušení, při čemž bude dbáti nezrušené části napadeného rozsudku o vině a trestu Josefa B-a.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost veřejného obžalobce napadá rozsudek první stolice jen, pokud jím byl obžalovaný Josef B. k obžalobě pro zločin dokonané loupeže podle §§ 190, 192, 194 tr. zák. uznán vinným jen přestupky krádeže podle § 460 tr. zák. (v doslovu § 1 zákona ze dne 21. března 1929, čís. 31 Sb. z. a n.) a úmyslného lehkého uškození na těle podle § 411 tr. zák., a vytýká mu zmatečnost podle § 344, čís. 6 tr. ř. Stížnosti jest přiznati oprávnění. Porotcům byly sice ohledně obou obžalovaných Josefa B-a a Ignáce K-y dány otázky přízpůsobené podle §§ 318, 322 tr. ř. obžalobě, podané na oba obžalované pro zločin dokonané loupeže podle §§ 190, 192, 194 tr. zák., totiž ohledně každého obžalovaného hlavní otázka na zločin loupeže (otázka č. 1 a 5), dodatková otázka o spáchání loupeže spolupachateli (otázky č. 2 a 6), dodatková otázka o dokonání loupeže předsevzaté násilným vztazením ruky (otázky č. 3 a 7), a dodatková otázka o pohnutkách činu (otázky č. 4 a 8), a ohledně Josefa B-a i otázka na přestupek podle § 36 zbr. pat., avšak k otázkám těm byly ohledně každého z obou obžalovaných připojeny otázky eventuální, jimiž byl skutek tvořící předmět hlavních otázek č. 1 a 5 přiveden pod hledisko jednak přestupku krádeže (otázky č. 9 a 11), jednak přestupku úmyslného lehkého uškození na těle (otázky č. 13 a 14); k oněm otázkám eventuálním pak připojeny dodatkové otázky na pohnutky činu (otázky č. 10 a 12). Po přečtení otázek navrhl státní zástupce, by byly ony eventuální otázky vypuštěny. Návrh byl usnesením soudního dvoru zamítnut s odůvodněním, že vypuštění eventuálních otázek by mělo v případě záporných odpovědí porotců na otázky hlavní v zápětí neodsouzení obžalovaných. Po vyhlášení zamítacího usnesení vyhradil si veřejný obžalobce zmateční stížnost. Porotci přisvědčili ke hlavní otázce č. 1 a k dodatkovým otázkám č. 2, 3, 4, týkajícím se vesměs obžalovaného Ignáce K-y a — po záporné odpovědi na hlavní otázku č. 5 — k eventuálním otázkám č. 11 a 14 a k dodatkové otázce č. 12, týkajícím se vesměs obžalovaného Josefa B-a, pročež zodpovězení otázek č. 6, 7, 8, 9, 10, 13 odpadlo. Na základě tohoto výroku porotců byli uznáni vinnými obžalovaný Ignác K. zločinem loupeže podle §§ 190, 192, 194 tr. zák. a obžalovaný Josef B. jen přestupky krádeže podle § 460 a úmyslného lehkého uškození na těle podle § 411 tr. zák. Eventuálními otázkami byly nejen řízení první stolice, nýbrž, pokud došlo k odpovědi porotců na tyto otázky, i výrok porotců a (ana odpověď ta byla kladná) v témže rozsahu i rozsudek první stolice zatíženy zmatkem § 344, čís. 6 tr. ř. Důvody, jimiž porotní soudní dvůr opřel usnesení, že zůstane přes odpor obžalobcův při oněch otázkách eventuálních, jsou zřejmě liché. Kladný výrok o vině musí býti i, pokud se zakládá na kladné odpovědi porotců k některé eventuální otázce, výronem správného použití zákona na skutkový děj, který lze vzíti za prokázaný výsledky hlavního přelíčení. K porušení této zásady nesmí býti porotcům poskytována možnost eventuální otázkou ani z obavy, že zodpoví záporně hlavní otázku, a že pak bude obžalovaného z obžaloby zprostiti. Rozsah, ve kterém jest a

lze použití právního zařízení eventuálních (náhradních) otázek, jest určen výhradně obdobou ustanovení §§ 262, 263 tr. ř. výsledky průvodního řízení. Jimi má býti porotcům umožněno uvažovati o stíhaném činu se všech právních hledisek, přicházejících v úvahu podle skutkových okolností vyšlých na jevo při hlavním přelíčení, a zjednati po případě — zápornou odpovědí na hlavní a kladnou odpovědí na eventuelní otázku — průchod jiné právní kvalifikaci stíhaného skutku, než která jest uplatňována obžalobou a k níž v důsledku toho hledí i hlavní otázka. Bylo-li k takové odchylné kvalifikaci skutku výsledky hlavního přelíčení přímo poukázáno, byly-li (jak praví § 320 tr. ř.) tvrzeny neb alespoň napovězeny skutkové okolnosti, podle nichž by — předpokládajíc jejich pravdivost — spadal stíhaný skutek pod jiný, nikoliv přísnější zákon, než který jest uveden v obžalobě, jest soud povinen, by dal porotcům eventuelní otázku takovému tvrzení odpovídající. Stačí, jak vysloveno v rozhodnutí čís. 2323 sb. n. s. (srovnej i rozhodnutí čís. 295Ě, 2716, 2896 sb. n. s.), že byla výsledky hlavního přelíčení napovězena možnost jinakého právního hodnotění skutku, než jakým se řídí obžaloba, a přimykající se k ní hlavní otázka. Porotcům nesmí však býti umožněno právní hodnotění skutku, neopírající se o výsledky hlavního přelíčení. Soud není oprávněn, tím méně pak povinen, by dal eventuelní otázku, je-li podle výsledků hlavního přelíčení dotčená eventualita (kvalifikace skutku), k níž by otázka hleděla, přímo vyloučena.

Tak tomu bylo v souzené trestní věci. Skutkovým podkladem obžaloby na oba obžalované (stíhaným skutkem obou obžalovaných) byl děj pozůstávající v podstatě ze dvou složek sice povahou svou různých, avšak na témže místě, v téže době a v téže osobě se udávších, totiž zlého nakládání (fysického násilí), jež mělo v zápětí lehké uškození na těle napadeného Ondřeje P-a a odnětí tobolky s penězi jejich majiteli Ondřeji P-ovi bez jeho svolení a z jeho držení. Se zřetelem na vnitřní souvislost obou složek děje, totiž, že složka na prvním místě uvedená — zlé nakládání, neboli fysické násilí — byla úmyslným prostředkem k uskutečnění druhé složky — odnětí, neboli zmocnění se tobolky P-ovy — shledávala obžaloba ve stíhaném skutku zločin dokonané loupeže podle §§ 190, 192, 194 tr. zák., kterémužto směru obžaloby byly správně přizpůsobeny hlavní otázky a připojené k nim otázky dodatkové. Pod ustanovení § 460 tr. zák. a § 411 tr. zák., k nimž hleděly otázky eventuelní, mohl stíhaný skutek, přesněji mohly ony jeho složky při správném použití zákona býti podřaděny jen za předpokladu, že se nedostává řečené vnitřní souvislosti obou složek skutku, že fysické násilí (zlé nakládání) nebylo prostředkem k odnětí P-ovy tobolky s penězi, nýbrž že se neslo za jiným účelem, a že nesměřovalo podle úmyslu pachatelů vůbec k žádnému dalšímu účinku, než který z něho přímo na těle napadeného nastal. Lišíť se — při jinak společných znacích — skutková podstata dokonané loupeže od skutkové podstaty krádeže tím, že na místo zdolání opačné vůle (odporu) držitele odnímané věci fysickým nebo psychickým násilím vstupuje jen nedostatek svolení držitelova. Samostatné hodnocení fysického násilí (zlého nakládání) a jeho ná-

sledků s hlediska § 411 tr. zák. jest podmíněno tím, že nebylo prostředkem zmocnění se cizí věci a tím složkou loupeže. Tento předpoklad byl však podle výsledků hlavního přelíčení naprosto vyloučen, any veškeré výsledky hlavního přelíčení poukazovaly na loupež, na úmysl obou obžalovaných zmocniti se cizích věcí movitých násilím při společné činnosti. Jelikož nebylo při činu dalších svědků, přicházejí v úvahu jen výpovědi svědka P-a a obou obžalovaných. V žádné z těchto výpovědí není údaj, který by — třeba jen vzdáleně — poukazoval na jinaký než obžalobou uplatňovaný účel vykonaného násilí, neb alespoň vzbuzoval pochybnosti o tom, že se násilí neslo za takovým účelem. Naopak jest předpoklad jiného účelu násilí přímo vyloučen všemi výpověďmi řečených osob. Výpovědi ty shodují se v tom, že byla P-ovi odňata tobolek právě v době, kdy mu bylo činěno násilí, a rozcházejí se jen v údajích, kdo z obžalovaných a jakým způsobem učinil mu násilí a vytáhl mu ze šatů tobolek s penězi. Rozpory ty jsou však i s hlediska loupeže, i s hlediska krádeže, tím spíše s hlediska možnosti zmíněného předpokladu bezpodstatné, ana zodpovědnost spolupachatelů není rušena tím, že jejich činnost nebyla stejnorodá a pro způsobení trestného výsledku rovnocenná. Pro posouzení, zda byl či nebyl podle výsledků hlavního přelíčení možný předpoklad, že se odnětí tobolky nestalo násilím, které naopak sloužilo jinému účelu, jest bez významu i dokazování odvodního spisu Josefa B-a, že se tento obžalovaný podle výsledků hlavního přelíčení domníval, že spoluobžalovaný K. dobývá (násilím) na P-ovi své peníze, a že hozená mu K-ou peněženka jest peněženkou K-ovou, neboť toto domnění B-ovo vztahuje se k otázce, zda šlo o cizí věc, nikoliv ke znaku násilí, kterým se liší loupež od krádeže. Podle výsledků hlavního přelíčení byl tudíž předpoklad, že nebylo vnitřní souvislosti mezi vykonaným násilím a odnětím tobolky, naprosto nemožný, a podřadění zažalovaného skutku jen pod pojmy krádeže a lehkého uškození na těle bez porušení zákona přímo vyloučeno. Soud mohl, ba měl se zřetelem k obhajobě obžalovaného po případě snad dáti eventuální otázku na podílnictví na loupeži (§ 196 tr. zák.), avšak nebylo místa pro ony eventuální otázky, a byly-li otázky ty přes to dány, byl tím porušen předpis § 320 tr. ř. a způsoben zmatek podle § 344 čís. 6 tr. ř. Porušení formy tím nastavší mohlo míti, pokud jde o obžalovaného Josefa B-a, na konečné rozhodnutí účinek, jenž byl obžalobě na újmu; neboť ohledně něho odpověděli porotci na hlavní otázku na zločin loupeže záporně, a na dané pro tento případ eventuální otázky na přestupky krádeže a lehkého uškození na těle kladně. Jelikož jsou, jak shora dovozeno, dány i ostatní formální předpoklady posledního odstavce § 344 tr. ř. (opření se otázkám a včasná výhrada stížnosti), bylo zmateční stížnosti veřejného obžalobce vyhověti a uznati, jak se stalo. Budiž jen podotčeno, že přes zrušení části výroku o vině a trestu nebylo zrušiti i výrok o propadnutí zbraně, ana tato část výroku o trestu Josefa B-a nezávisí nikterak na zrušené části výroku o vině tohoto obžalovaného, nýbrž jest výhradně důsledkem nezrušeného výroku o přestupku § 36 zbrojního patentu. K současnému zrušení výroku porotců a napadeného rozsudku o vině spoluobžalova-

ného Ignáce K-y není příčiny, an výrok ten není dolíčeným zmatkem nikterak dotčen a může býti oddělen od výroku o vině Josefa B-a. Není ani třeba vypořádati se s obsahem vyjádření, jež (neoprávněně) podal o stížnosti obžalobcově obhájce Ignáce K-y, to tím méně, an obhájce ten žádá zrušení výroku porotců a rozsudku nikoliv z důvodů zmatku obžalobcem uplatňovaného, nýbrž z důvodu vnitřního rozporu výroku porotců.

Čís. 4196.

Zákon pokládá poškození na těle způsobené jen ve rvačce za poškození samo o sobě nikoliv úmyslné, nýbrž nedbalé.

Nelze proto poškození na těle způsobené ve rvačce považovati za zločin podle § 153 tr. zák., který předpokládá úmyslnost poškození.

I když svědek odepřel při hlavním přelíčení výpověď, použiv dobrodiní § 152 čís. 1 tr. ř., jest přihlížeti k jeho mimosoudnímu údaji, uvedenému v četnickém oznámení, které bylo při hlavním přelíčení čteno.

Rozpor se spisy (§ 281 čís. 5 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 6. června 1931, Zm II 126/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu ve Znojmě ze dne 28. února 1930, jímž byl obžalovaný, byv obžalován pro zločin těžkého uškození na těle podle § 153 tr. zák., uznán vinným jen přestupkem lehkého ublížení na těle podle § 411 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu své stolice, by ji znova projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost vytýká napadenému rozsudku zmatečnost z důvodů čís. 5 a čís. 10 § 281 tr. ř. Výtkou zmatečnosti podle čís. 10 je stížnost v nepravu. Nesprávnost názoru jí uplatňovaného, že k přičítání lehkého poškození na těle jako zločinu stačí, bylo-li pachatelem způsobeno některé z osob požívajících zvláštní ochrany § 153 tr. zák. ve rvačce, plyne nutně již z toho, že způsobení poškození na těle ve rvačce jest výslovně uvedeno v § 411 tr. zák. vedle způsobení úmyslného. Z toho je zjevno, že zákon pokládá poškození na těle způsobené jen ve rvačce za poškození samo o sobě nikoliv úmyslné, nýbrž nedbalé (tak i rozh. býv. zrušovacího soudu ve Vídni čís. 2454 úř. sb.). Nelze proto poškození na těle způsobené ve rvačce považovati za zločin podle § 153 tr. zák., jímž jest jako znak zločinu vytčena úmyslnost způsobeného poškození. Tato úmyslnost musí proto býti zvláště zjištěna, má-li býti pachateli přičítán jako zločin účinek způsobený ve rvačce, přesněji za rvačky. Porovnání skutkových podstat § 153 a § 413 tr. zák. ve stížnosti jest nevhodné; nemá § 413 vůbec na zřeteli úmyslná nebo ve